

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՌՈՒԹԵԱՆ ԵՐՈՐՆԵԱԿԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

Քառորդ դար է ի վեր Երուսաղեմի մէջ կատարուող եկեղեցիներու Միութեամբ եօթնեակը, որում կարգ մը հաւաքոյթները զեղչուած էին ամցեալ տարի Ծոցի պատերազմի հետեւամըրդ, այս տարի կատարուեցան մախամցեալ տարիներու կարգով ու կամոմաւորութեամբ:

19-26 Յունուար, մեր Ս. Ծմնդեան տօնէն միմէն Ուրօրէքը երկարող եօթնեակի ընթացքին, ամէն երեկոյ տարբեր եկեղեցի մը հիւրընկալեց հաւաքը:

Բացումը կատարուեցաւ, ըստ սովորութեամբ, St. George Ամկլիքան եկեղեցւոյ մէջ, Կիրակի, 19 Յունուարի երեկոյեան ժամը 5ին: Ներկայ էին մեր կողմէ Հոգշ. Տ. Գուսամ Վրդ. եւ Միքայէլ Սրկ. (Ամերիկածիմ): Ամկլիքան Արքեպս. Սամիր Քաֆիթի խօսեցաւ:

Երկուշաբթի, 20 Յունուար, մոյմ ժամում, Լատինաց Պատրիարքարանի Մայր Տաճարին մէջ կայացաւ երկրորդ հաւաքը: Ներկայ էին մեր կողմէ Աւագ Թարգման հոգշ. Տ. Ռազմիկ Վրդ. եւ Հոգշ. Տ. Գուսամ Վրդ., որ իր գրաւիչ ձայնով մեներգեց եկմալեան եղանակաւ "Հայր մեր"ը, որ ամկէ առաջ արտասանուած էր Ասորերէն լեզուով, Ասորի-Կաթողիկէ համայնքի հովիւ Մօմս. Փիէր Ապտ էլ-Ահատի կողմէ: Լատինաց Պատրիարք Մօմս. Միշէլ Սապպահի տուաւ օրումն պատգամը՝ Ամզլերէն լեզուով: Կային մաւել ալ յարամուսմունքի մեներէ մերկայացուցիչներ: Մաղթամբներ եղան շատ մը լեզուներով, ընդ որս եւ Լեհերէն (Փօլոներէն), Եբրայերէն եւ Ափրիկեան լեզուով մը՝ Ֆրանչիսկեան Միաբան Հայրերու կողմէ, որոնց մէջ կարելի է գտնել երկրագունտի զամազամ երկիրներու պատկանող կրօնաւորներ, Քօրեացիէն միմէն սեւամորթները:

Երեքշաբթի, 21 Յունուար, դարձեալ մոյմ ժամում, Լուսերակամներու եկեղեցւոյ մէջ էր հաւաքը: Ներկայ եղան, Հոգշ. Տ. Գուսամ Վրդ. եւ Հոգշ. Տ. Բագրատ Արդ.: Գերմանացի Փրօփսը վարեց յայտագիրը, որում մէջ տեղ գտան Արաբերէնով, Գերմաներէնով ու Ամզլերէնով եղած ընթերցումներ եւ երգուած մեղեդիներ: Քարոզը տուաւ Դամիացի (Տամիարքա) կրօնաւոր Թիւման Պերկամ: Յետոյ բոլորն ալ հրաւիրուեցան վերի սրահը, ուր էրումէնիկ մթնոլորտի մէջ բոլորն ալ ճաշակեցին հացն ու զիմին:

22 Յունուար, երեկոյեան մոյմ ժամում, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարը լիքն էր այլազան համայնքներու եւ դաւանանքներու պատկանող հոգեւորական եւ աշխարհական բազմութեամբ: Ընթացք կ'առնէ 45 վայրկեան տեւող կոկիկ յայտագիր մը: Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Դաւիթ Արքեպս. կը բանայ աղօթածողովը Ս. Ծմնդեան Աւետարանի ընթերցմամբ, որում կը յաջորդէ "Փառք ի բարձունս" հրեշտակային տաղերգութիւնը, Ժառ. դպիրներու կողմէ երգուած: Անոնց յայտագրի ընթացքին կը կատարեն մաւել Ծմնդեան եւ Մկրտութեան տօներու յատուկ այլ տաղերու երգեցողութիւնը: Մէջընդմէջ կը կարդացուին Ս. Գրական եւ Աւետարանական հատուածներ՝ Արաբերէնով, Ամզլերէնով, Ասորերէնով եւ Ֆրանսերէնով: Առաջին ամգամ ըլլալով Ղպտիներ իրենց մասնակցութիւնը բերին էրումէնիկ այս շարժումին: Ղպտոց Եպս.ական Փոխանորդ Հայր Բախում կարդաց Արաբերէն լեզուով Աւետարանական հատուած մը: Յոյմ-կաթողիկէ Եպս. Գերշ. Լուքի Լահիամ կարդաց 71րդ Սաղմոսը, որմէ ետք իւրաքանչիւրը իր լեզուով արտասանեց Տէրունական աղօթքը: Բոլոր բարձրաստիճան հոգեւորականները իրենց օրհնութեամբ փակեցին համդիսութիւնը:

23 Յունուար Հիմզաբթի, կարգը եկած էր Սիոնի Վերջին Ընթերցեաց Վերնատան, Սր. Հոգւոյմ առաքեալներում վրայ իջած պատմական սրբավայրին, որ հակակշռին ու հսկողութեան ներքեւ է Կրօնից Նախարարութեան, պատմութեան ընթացքին ըլլալէ ետք Քրիստոնէական աղօթավայր մը եւ Իսլամական մզկիթ մը: Մեր կողմէ ներկայ էին Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Դաւիթ Արքեպս. եւ Հոգշ. Տ. Գուսամ Վրդ.: Բացումը կատարեց Բեմեդիկտեան կրօնաւոր Հայր Պարթիլ Փիքոմէր: Եղան մուսագածութիւն, խմբերգներ ու ընթերցումներ՝ Ս. Գրքէն: Եբրայախօս մորադարձ - քրիստոնէաներ երկիցս համդէս եկան: Եղան քանի մը լեզուներով աղօթք - մաղթամբներ: Յետոյ զաւթներով եւ սրուակներով ջուր բաշխուեցաւ բոլորին, զոր պարպեցին մեծ կաթսայի մը մէջ, Ս. Հոգւոյ մատուոր բարձրանալէ առաջ: Հոն, քանի մը վայրկեանի խոկումէ ետք, Ամկլիքան երեցներէն միմ իր օրհնութեամբ փակեց աղօթածողովը: Բոլորն ալ ապա հրաւիրուեցան քովմտի Տորմիսիոն եկեղեցւոյ սրահը, թէյ եւ կարկանդակ առնելու:

24 Յունուար, Ուրբաթ երեկոյեան ժամը 5ին, Ասորւոց Ս. Մարկոս Աւետարանի փոքր եկեղեցին եւ գաւթին մէկ մասը լեցուած էին այլազան համայնքներու պատկանող եկեղեցական եւ աշխարհական մերկայացուցիչներ: Կէս ժամ տեւող յայտագիր մը զործադրուեցաւ, որում ընթացքին Թովմաս Սարկաւազ Ամզլերէնով քարոզ մը կարդաց, քրիստոնէական համերաշխութիւնն ու համագործակցութիւնը ջատագովող: Ասորւոց Տիմիսիոս Ճամճաւի Եպս.ը մախագահեց արարողութեանց: Մեր կողմէ ներկայ էր Հոգշ. Տ. Գուսամ Վրդ. Ալմանեան:

25 Յունուար, Շաբաթ երեկոյեան ժամը 6իմ, քաղաքիս Հրէական բաժնիմ մէջ գտնուող Ռուս Օրթոտոքս եկեղեցւոյ Ս. Ալէքսանտրա փոքր եկեղեցիմ լեցում էր ամէմագգի հաւա- տացեալներով, որոնք երկու ժամեր շարունակ ունկնդրեցիմ առաւելաբար Ռուս մայրա- պետներէ խմբերգուած Պրաւոսլաւ եկեղեցւոյ քաղցրաւոր մեղեդիներ: Մեր կողմէ մերկայ էր Հոգշ. Տ. Գուսամ Վրդ.:

26 Յունուար, Կիրակի, երեկոյեան ժամը 5իմ, Յոյմ-Կաթողիկներու եկեղեցւոյ մէջ կայացաւ եզրափակիչ աղօթածողովը, ի մերկայութեամ միաբնակ չորս եկեղեցիներու՝ Հայոց (որոնցմէ մերկայ էիմ Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Դաւիթ Արքեպս., որ կարճ աղօթք մըմ ալ ըրաւ, Հոգշ. Տ. Գուսամ Վրդ. եւ Հոգշ. Տ. Բագրատ Աթղ.), Ղպտոց, Ասորւոց եւ Հապէշաց Եպիսկոպոսներում, Ասորի Կաթողիկներու հովիւիմ, Լուսերակամներու Փօփոսքիմ (երիցապետ), Տորմիսիոններու Աբբաօր եւ Լատիմաց Պատրիարքարանէմ եկեղեցականնե- րում: Յայտագիրը կը բաղկանար Բիւզանդական եկեղեցւոյ երեկոյեան ժամերգութենէմ, որում աւարտիմ հիւր եկեղեցականներէմ իւրաքանչիւրը հրաւիրուեցաւ իր լեզուով կարճ աղօթք մը ըմելու: Նմամօրինակ մաղթամքներ ըրիմ մասն մերկայ աշխարհականներէմ մի քանիմ: Յետոյ կատարուեցաւ հացի, գինիի, ձէթի եւ ցորենի օրհնութիւնը, եւ մերկա- մերը ճաշակեցիմ առաջիմ երկուքը: Արարողութեամ ըմթացքիմ, Յոյմ-Կաթողիկ Լուսֆի Լահիամ Եպիսկոպոս բացատրեց մպատակմ ու բնոյթը էքումէմիկ շարժումիմ, եւ անցնող տարուամ ըմթացքիմ ամօր արձանագրած մուանումները, հակիրճ բացատրութիւններ տալով Արարերէմ, Ֆրամսերէմ, Ամզլերէմ, Գերմաներէմ եւ Խտալերէմ լեզուներով: Արարողու- քեամ աւարտիմ թեթեւ պատուասիրութիւն մը տեղի ունեցաւ:

Գ.Ճ.

ՄԵՍՐՈՊ ՎՐԴ. ԱՍՈՂԼԵԱՆ ԿԱՐԳԱՆՈՅԸ

Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Միաբնութեամ ամղամներէմ Մեսրոպ Վրդ. Ասողլեան (մկրտութեամ անուանվ՝ Պետրոս Ասողլեան), իր ամուղիղ կեանքաղիմ հետեւամքով ամպար- տանամաշ, վանական կարգապահութեամ համղէպ ամտաբեր, արիամարիոտ իր ըմթացքիմ համար բազմիցս խրատուած եւ ազդարարուած էր: Վերջիմ ամզամ, Լուսարարապետ Գեր. Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեան զգուշացուցած էր զիմք որ իր կամակոր մկարագրիմ եւ ամուղղայ ըմթացքիմ պատճառով պիտի պարտաւորուի իր մասիմ պատիժ սահմանել:

Սուտ խօսելով եւ կեղծիքով, առանց Մատակարարի իր պաշտօնիմ հաշունտուութիւնը եւ փոխանցումը կատարելու, Մեսրոպ Վրդ. Ասողլեան ամյայտացած է, 1992 Փետրուար 3 թուականէմ սկսեալ, եւ ցարդ ոչ մէկ բացատրական գրութիւն ստացած էմք իրմէ:

Տնօրէմ Ժողովիմ հետ խորհրդակցելէ յետոյ, այսու գիրով Մեսրոպ Վրդ. Ասողլեանը կարգաւոյժ կը յայտարարեմք, զրկելով զիմք ձեռնադրութեամք իրէմ տրուած առանձնա- շնորհումներէ, դասելով զիմք աշխարհականաց կարգը, Պետրոս Ասողլեան անուանվ:

9 Փետր. 1992

Բորգոմ Արք. Մանուկեան
Պատրիարք Երուսաղէմի